

§ 672

**Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Jussi Chydeniuksen toivomusponnosta koskien teko-
nurmikenttiä kaupunkilaisten vapaaseen käyttöön**

HEL 2021-006830 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Suurin osa isoista tekonurmikentistä sijoittuu liikuntapuistoihin, joita kulttuuriin ja vapaa-ajan toimiala hallinnoi ja ylläpitää. Helsingissä on myös useita yksityisiä, yhdistysten hallinnoimia tekonurmikenttiä. Suuri osa yksityisistä kumirouhetekonurmista on yritysten, eli kenttäyhtiöiden, hallinnoimia, ja niiden taustalla vaikuttaa lähes aina yhdistys, joka on jalkapalloseura. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala hallinnoi koulujen yhteyteen sijoittuvia kenttiä ja kaupunkiympäristön toimialan isännöitsijät vastaavat niiden ylläpidosta. Tämän lisäksi kaupunkiympäristön toimiala hallinnoi ja ylläpitää yleisillä alueilla satoja kenttiä, joista monet ovat kivituhkapäällysteisiä eli niin kutsuttuja hiekkakenttiä. Näiden lisäksi on tekonurmisia, asfalttibetonisia, nurmi-, kumi- ja sorapäällysteisiä pelikenttiä sekä muutamia Novotan-pinnoitteisia.

Puistoalueilla sijaitsevat kentät eivät ole usein mitoiltaan minkään lajin virallisia kenttiä, vaan sopivat enemmän pelailuun ja lasten leikkeihin. Kaupunkiympäristön toimialan hallinnoimat kentät ovat kaikille avoimia, eikä niille voi varata vuoroja. Puistoissa on noin 30 tekonurmikenttää, joiden kunnossapidosta kaupunkiympäristön toimiala vastaa, ja ne ovat erityisesti leikkipuistojen ja leikkipaikkojen yhteydessä. Suurin osa näistä tekonurmikentistä on alle tuhat neliometriä, koon vaihdellen muutamasta sadasta pieniin kymmenien neliömetrien kenttiin. Kentät ovat enimmäkseen materiaaliltaan hiekkatekonurmea. Kaupunkiympäristön tekonurmikenttien sijoittuminen painottuu hienoisesti kantakaupunkiin, jossa ovat suurimmat käyttöpaineet, kulutus ja väestötiheys. Muuten nämä tekonurmikentät ovat sijoittuneet melko tasaisesti koko kaupunkiin. Pääperiaatteena kaikessa suunnittelussa on tasapuolisuus ja hyvän ympäristön suunnittelu, mikä vaatii myös eri alueiden erityispiirteiden huomioon ottamista.

Tekonurmikenttien verkoston suunnittelussa avainasemassa on kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, jolla on parhaat resurssit tukea ja kehittää eri lajien harjoittelumahdollisuuksia sekä yleisesti kuntalaisten mahdollisuuksia laadukkaaseen ja monipuoliseen liikuntaan. Koulujen yhteyteen sijoittuva tekonurmikenttäverkosto taas on kasvatuksen ja koulu-

tuksen toimialan vastuulla. Tekonurmikenttien verkoston suunnittelussa on tärkeää tehdä yhteistyötä myös kaupunkiympäristön toimialan kanssa liittyen puistoalueilla sijaitseviin kenttiin. Yhteistyöpintoja ovat esimerkiksi asemakaavoitus, kaupungin yleisten alueiden suunnittelu sekä liikkumisohjelman puitteissa tapahtuva kehittäminen. Rakentamispaineista huolimatta asemakaavoituksessa varmistetaan riittävät tilava-
raukset pelikentille ja ulkoilulle myös uusilla alueilla ja täydennysrakennettaessa.

Viheralueilla sijaitsevien tekonurmikenttien kunnossapito

Kaupunkiympäristön toimialalla rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuus vastaa kenttien kunnossapidosta ja kaikki kentät ovat yleisen kunnossapidon piirissä. Pienten hiekkakenttien käyttöasetta tulee jatkossa seurata nykytilannetta tarkemmin, koska osa niistä ruohottuu vähälle jääneen käytön takia. Kunnossapito huoltaa pelikenttiä ylläpidon tuotekorttien mukaan. Työhön kuuluu erilaisten rakennepuutteiden korjaaminen, kuten painumien korjaus ja nurmikko- tai pintamateriaalin sekä täyteaineen lisäys. Tavoite on, että pelikenttien tulee olla käyttökunnossa aikavälillä 1.5.–30.10. Erilaiset pintamateriaalit vaativat eri määrän kunnossapitoa. Kivituhkapintaisten hiekkakenttien etu on niiden helppohoitoisuus, kun taas esimerkiksi hiekkatekonurmet vaativat enemmän kunnossapidon resursseja.

Hiekkatekonurmen ja kumirouhetekonurmen käytössä tulee aina huomata varmistaa sen elinkaaren aikaisten ympäristövaikutusten hallinta ja turvallinen käsittely tekonurmen kuluessa loppuun. Kaupunkiympäristön toimialalle tehdyssä opinnäytetyössä Viherrakentamisen synteettiset materiaalit mahdollisina mikromuovin lähteinä (Karjalainen 2021) tutkittiin muun muassa muutamia Helsingissä toteutuneita rakennuskohteita. Havainto oli, että eniten synteettisiä materiaaleja käytetään esimerkiksi liikuntakentillä. Kentillä käytettävä kumirouhe on potentiaalinen mikromuovin lähde, joskaan tätä ei ole tarkemmin tutkittu. Ympäristönsuojelun näkökulmasta mikromuovia ei pitäisi päätyä maaperään tai vesistöön eikä ylipäätään ympäristöä roskaamaan. Lisäksi kumirouhe-
kentistä voi liueta esimerkiksi PAH-yhdisteitä luontoon. Yhdisteet ovat myös ihmisten terveydelle haitallisia. Myös EU-tasolla on keskusteltu kumirouheen mahdollisesta kieltämisestä. Olisi hyvä, että Helsingissä siirryttäisiin etupainotteisesti kestäviin ratkaisuihin sekä tarkasteltaisiin vaihtoehtoisia materiaaleja ja niiden rahoitusmahdollisuuksia. Jo nyt Helsingissä on käytetty sokerijuurikas pohjaista tekonurmikoiden täyteainetta korvaamaan kumirouhetta joissakin kohteissa.

Toiminnallisesta näkökulmasta puistoissa sijaitsevien pienten hiekkakenttien muuttaminen tekonurmikentiksi ei ole kannatettavaa. Perusteluna tälle on hiekkakenttien monikäyttöisyys, sillä se palvelee verkoston

joustavuutta. Lisäksi tekonurmikentät soveltuvat hiekkakenttiä heikommin talviliikunnan tarpeisiin, ja niiden jäädyttäminen vaatii huomattavasti enemmän työtunteja. Tekonurmikentän pintarakenteet tulee uusia 8–10 vuoden välein. Nykyiset resurssit eivät mahdollista niiden määrän lisäämistä laajassa mittakaavassa.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Maria Hyövähti, maisema-arkkitehti: 310 37494
maria.hyovalti(a)hel.fi

Liitteet

1 Chydenius Jussi, toivomusponsi, Kvsto 2.6.2021 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Valtuutettu Jussi Chydenius on tehnyt 2.6.2021 seuraavan toivomusponnen:

Kvsto 2.6.2021 asia 8 § 169 Vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloite lisää tekonurmikenttiä kaupunkilaisten vapaaseen käyttöön

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että valmisteltaessa pitkäjänteisempää suunnitelmaa koulujen pihojen ja kouluja lähellä sijaitsevien pienten hiekkakenttien kunnan ja ylläpidon parantamiseksi, selvitetään mahdollisuudet ottaa huomioon jo olemassa olevien tekonurmikenttien alueellinen jakautuminen kaupungissa. (Jussi Chydenius)"

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 31.12.2021 mennessä.

Esittelijä

30.11.2021

Asia/16

---

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Maria Hyövähti, maisema-arkkitehti: 310 37494
maria.hyovalti(a)hel.fi

Liitteet

1 Chydenius Jussi, toivomusponsi, Kvsto 2.6.2021 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano